

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 24 februar 1939
God. X • Broj 8.

Mir i saradnja na Balkanu

Zasedanje stalnog saveta Balkanskog sporazuma u Bukureštu, dogadaj je, koji u današnjim međunarodnim prilikama dobija naročitu važnost, baš po tome, što na njemu nisu doneti nikakvi zaključci, koji bi bili u stanju da novinama pruže senzaciju a javnosti iznenade, već je naprotiv na njemu utvrđena već postojeća kompaktnost balkanskih država, pojačana u onom istom duhu u kome je bila i zamišljena; a naročito je podvučena želja, da se ta kompaktnost uveća i konačnim pristupanjem Bugarske balkanskom sporazumu.

Senzacija i iznenadenja bilo je, u poslednjih par godina, i suviše u svetu, tako da je od njih već u nekoliko mahova bio ozbiljno ugrožen i mir i opstanak tog sveta. Javile su se doktrine, i s desna i s leva, po kojima dinamizam treba da bude vrhovni cilj država i nacija, a taj dinamizam se sastoji u postavljanju javnosti pred gotov čin, što stvara i senzacije i iznenadenja. Međutim, to fabrikovanje iznenadenja postaje sve opasnije, tako da — ugrožen od njih — razuman svet ponovo traži stabilnija uporišta, koja se u prvom redu sastoje u medusobnom respektovanju granica i obaveza, i u okupljanju tih stabilnih elemenata, za očuvanje miroljubive utakmice i napretka, pred iznenadenjima čiji se uspesi ne ponose rezultatima duhovnog, ekonomskog ili socijalnog, već isključivo političkog ili vojničkog karaktera.

Kakvu bi, uostalom, senzaciju mogao da pruži svetu jedan takav blok, kao što je Balkanski sporazum? Ni jedan od njegovih tvoraca, a naročito ne blagopovrši Viteški Kralj Aleksandar, koji mu je bio glavni pionir, nije ga ni za čas smatrao kao instrumenat nametanja svoje volje drugome, ili bilo kakve agresivnosti. U času kada se već nazrevalo, da različiti dinamizmi teže ka izmeni onog uređenja Evrope kakvo je proizšlo iz mirovnih ugovora, Balkanski pakt je nastao na bazi uzajamnih interesa balkanskih država, da ne dopuste da sukobi velikih sila ponovo upotrebe Balkan kao sredstvo za svoja potkusuivanja, ili za pôprište svojih intriga; pa da, u eventualnim sukobima tih velikih, balkanske države osiguraju svoju nezavisnost najefikasnijim sredstvom, a to je medusobno poštivanje obaveza i teritorijalnih granica, i miroljubiva saradnja.

Ako su ti razlozi važili pred četiri ili pet godina, oni u toliko više važe danas, kada su oblacici o kojima je reč, već tu, i kad načelo »Balkan balkanskim narodima« treba u toliko odlučnije da se afirmiše. Ni jedna od četiri balkanske države, koje su zasedale u Bokureštu, nema pretenziju ni na čije teritorije, niti ima želju da se upliće u bilo čije unutrašnje prilike. Ali isto tako, ni jedna od njih nije voljna da to uplitane dozvoli drugim silama, ili da trpi bilo čije pretenzije na svoje delove. Države Balkanskog sporazuma žele iznad svega mir; ali pošto taj mir ne zavisi samo od njih, to je njihova kompaktnost neophodno nužna, da pomogne miroljubivim nastojanjima u ostalom svetu, i da predstavlja opomenu onima koji bi taj mir, na račun bilo koje od njih, hteli da poremete. Jer, ako za ikoga, to za male države vredi opomena: Danas meni, sutra tebi. A fatalno bi bilo, kada te manje države nebi znale da očuvaju poverenje koje su predstavnici svetskog javnog mišljenja, nakon velikog rata, imali u njihovu životnu snagu i u njihov »raison d'être«; i kad bi svojom dezorganizacijom ili nesposobnošću da se medusobno sporazume i povežu, dali pravo onima, koji još uvek tvrde, da su samo velike nacije u stanju da uspostave red u svetu, pa da mali narodi treba da dođu pod njihovu vlast, ili u sklop njihovih interesnih sfera.

Ma da nisu, dakle, doneli ništa novo, rezultate konferencije u Bokureštu mi pozdravljamo kao akt produbljenja medusobnih odnosa i, prema tome, kao korak dalje ka učvršćenju nezavisnosti Balkana. I kao Sokoli i kao Sloveni, mi bismo te rezultate još srdačnije pozdravili, da je u njima učestovala i bratska Bugarska; ali se za sada zadovoljavamo time, što su se na konferenciji čule reći jednodušnog prijateljstva prema Bugarskoj, i što je predsednik bugarske vlade dao izjave o srdačnim odnosima prema državama Balkanskog sporazuma. Nadamo se, međutim, da će nam već iduća Balkanska konferencija doneti i prisustvo Bugarske, ne kao senzaciju koja ima za cilj da iznenadi, već kao prirodnu posledicu obostranog zdravog shvatanja i poverenja, bez zadnjih misli i skrivenih ciljeva, na korist nezavisnosti Balkana i što uže duhovne zajednice svih Južnih Slovena.

Studenti i Sokolstvo

Odbor studentskih ekonomskih organizacija u Beogradu, kome je Savez Sokola K. J. odredio nedavno novčanu pomoć, za potpomaganje siromašnih studenata, uputio je 13. februara o. g. Savezu SKJ, jedno pismo, u kome kaže da, u prilogu koja je Savez uputio pomenutom odboru, taj odbor »ne vidi samo materijalnu pomoć već i pravilno shvata-

nje Sokolstva prema omladinici. Pismo zatim kaže:

»Danas je više nego ikada potrebno puno jedinstvo celokupne omladine i svih rodoljubivih snaga, za odbranu naše državne nezavisnosti. Zato će moći sve učiniti, sa svoje strane, da dode do što bliže saradnje između nas i bratske sokolske omladine. Naša je saradnja pošla najbolje.

Slovačko Sokolstvo u Americi i prilike u otadžbini

»Slovenski Sokol«, organ telovežbačke slovačke zajednice sokolske u Severnoj Americi, donosi u broju od 9. februara, opširni izveštaj sa glavne godišnje skupštine Slovačkog Sokolstva u Severoameričkoj Uniji koja je održana u Perth Amboy, 4. februara. Na toj skupštini, na kojoj je uzeo učešće veliki broj delegata iz čitave Amerike, dati su izveštaji o Svesokolskom sletu u Pragu i o radu slovačkog Sokolstva u Americi, ali je glavna briga posvećena raspuštanju Sokolstva u današnjoj Slovačkoj i stanovištu američkih Slovaka prema tom dogadaju.

Na skupštini je utvrđeno da je već 15. januara održan u sokolani u Njujorku sastanak predstavnika različitih slovačkih udruženja u Americi, sa Sokolstvom na čelu, koji je zaključio: da »objizrom na sadašnje prilike u Srednjoj Evropi, a naročito u Slovačkoj, gde je zavladao fašizam, koji ubija slobodu i demokraciju i koji teži ka uništenju slovenstva, sva ta društva odlučuju, da se već u jedan savez, u cilju podupiranja slobodarskih i demokratskih nastojanja u otadžbini i u cilju podupiranja proganjene braće«.

Uprava Saveza je izvestila, da je u posebnom telegramu, upućenom pretdsedniku slovačke vlade, Dr. Tisu, protestovala protiv raspuštanja Sokola u Slovačkoj, ali bez uspeha. Međutim, i pored toga, Savez veruje da sokolsku misao u Slovačkoj ne može niko da uništi i da će ona ponovno vaskrsnati.

Na koncu skupštine prihvaćena je jednodušno rezolucija, u kojoj se, između ostalog, kaže:

»Najodlučnije osudujemo nepravdu učinjenu Sokolstvu u Čehoslovačkoj, sa strane ne tude, već svoje sopstvene, slovačke vlade. Nikakvog razloga nije bilo za to, niti je Sokolstvo u Slovačkoj zasluzilo da mu se tako odvratiti, sa strane vlade, koja bi trebala da bude pravedna prema svima. Zato američki Slovački Sokoli izjavljuju, da nemaju poverenja u slovačku vladu, sve dotle dok se ta krvica ne ispravi. Proglašujemo dalje, da kao lojalni gradani naše nove demokratske otadžbine, Severoameričke Unije, stojimo odlučno protiv svake akcije fašističkog smera, koju bi agenti, plaćeni od slovačke vlade, hteli medu nama da provode. Naša je dužnost da ostanemo i dalje na principima, na kojima je naša nova otadžbina položena, u toliko pre što je, baš prema Pittsburghskom sporazumu, českoslovačka država trebala da bude demokratska republika. Zbog svega toga, novčane priloge koje smo sakupljali u cilju da pomognemo slovačkoj braći u otadžbini, ne možemo da poverimo slovačkoj vladu, pa da time pomažemo fašizam i diktaturu. I zato ih menjamo u fond za odbranu demokratije u Slovačkoj i u čitavoj Českoslovačkoj republici.«

Ilij putem i samo je poželeti da se što potpunije produži. Takva saradnja biće najbolja garancija za bolju budućnost naše zemlje. Vaša nacionalna, kulturna i socijalna akcija među omladinom i narodom, naičice na punu podršku studenata, u toliko pre, što je to jedan od naših najglavnijih zadataka.«

Kako zadržati članstvo

Ima u našoj organizaciji jedna stalna pojava na koju treba obrati pažnju i posvetiti joj ozbiljnu privigu. Ko god je malo pažljivije pratit razvoj našeg Sokolstva, mogao je da zapazi da se naše članstvo ne zadržava u svojim jedinicama koliko treba i da ne ostaje stalno i do kraja učlanjeno. Posle kraćeg, ili malo dužeg vremena, ono se razide, napusti Sokolstvo i izgubi se. I tako naše jedinice, ne mogu da dostignu veći broj i jedan jači kontigenat članstva; broj, koji bi za izvestan razmak vremena trebao da bude jaka zapažen. Jer kad bi društva mogla da zadrže na duže vreme — bar za ono koje je predviđeno kao obavezno za vežbu — sve svoje članstvo, ili bar veći njegov procenat, broj članstva bi dostigao impozantanu visinu. Tada bi se uticaj Sokolstva jača osetio i ono bi zaista bilo moćan činilac u javnom životu. Stotine i stotine hiljadu prikupljenih u jednu zajednicu, predstavljale bi znatnu snagu, koja bi se već tim brojem nametnula svima, a čiji bi rad bio velik i rezultati mnogo viđniji. Samim tim, Sokolstvo bi postajalo privlačnije i za inase, pa se više rasla njegova stvaralačka moć. Lakše bi savladivalo teškoće i obaralo prepreke koje sprečavaju njegovu akciju.

Razumljivo je, da se upisani broj članstva ne može da održi u celosti, već da se mora smanjiti u toku vremena, iz raznih uzroka. Ali, po pravilu, trebalo bi da je to smanjenje vrlo malo i neznatno, tako da se i ne primeti. I što je još teže, društvo naputaju baš oni, koji su već manje-više uvedeni u sokolski život i već upoznati sa Sokolstvom, koji bi dakle trebali da vode odelenja. Kod muških kategorija ovo napuštanje društva manje je nego kod ženskih. Sestre, čiji je broj u mlađim kategorijama vrlo veliki, pri prelazu u više kategorije sve se više gube, i dok stignu do članica, ostane ih neznatan broj.

I jedni i drugi napuštaju Sokolstvo baš u ono doba života, kada im je ono najpotrebnije. Jer ako su u porastu i razvijenosti zaostali, a ima organizama, koji se sporije razvijaju, neophodno im je potreban rad u Sokolstvu da pomogne jačanju njihovih fizičkih i moralnih snaga. Ili, ako su u porastu prešli onu mjeru koja odgovara njihovom dobu života, i organizam im je napredan i bujan, potrebitno je da se ta bujnost umerava i svodi na manji stepen, kako ih suvišna snaga i mladička bujnost ne bi odvele na stranputicu i nanele štete moralnim vrednostima. Zato treba nastojati da se to članstvo zadrži u sokolskim redovima, koliko radi njega samog, toliko i radi samog Sokolstva.

Ima više uzroka koji izazivaju ovu pojavu. Pre svega današnja omladina živi u nepovoljnim prilikama za njeno telesno i moralno razvijanje. Poratno doba donelo je drugačiju shvatanja i drugačije poglede na život, nego što su bila predratna. Ta shvatanja, iako mogu da

pretrpe ozbiljnu kritiku, za sada su odnela prevagu nad onim ranijim. Način života i ciljevi života izmenili su se. Moralna strana kod čoveka zanemarena je, a pažnja se obratila telesnim zadovoljavanjima i uživanjima. Živi se brzo, bez mere i granice. Hoće se svuda sloboda bez nadzora i kontrole, svoje i drugih. U takvoj atmosferi raste i razvija se naša omladina. Naravno da ovakva shvatana i ovi nazori imaju na nju najjači uticaj, pa omladina počinje da ide putem starijih. Nerazumljiva roditeljska popustljivost i slabost dopuštaju deci sve, pa ona hoće rano, pre vremena da zudu u život, da ga upozna sa svih strana. Međutim, onaj neumitni zakon: »Sve u svoje vreme«, treba ovde da ima nastrožuju primenu. Neka deca žive dečijim životom i imaju dečja uživanja; neka omladina živi svojim životom i neka ima svoja uživanja, koja odgovaraju njenom dobu života, a odrasli opet svoja!

Sokolstvo, kao vaspitna organizacija, ima ovo uvek u vidu da zato pruža i deci i omladini onu zabavu i ona uživanja koja najbolje odgovaraju njihovom dobu i uzrastu.

Pored toga, Sokolstvo postavlja meru i granice svemu i budno motri da se te granice ne pređu. Ono hoće da se zavede jedan harmoničan odnos između duha i tela, pa nastojava da se oboje naporedo i razvijaju i sačuvaju. Sve ono što bi smetalo ovoj harmoniji, ili nanošilo štete, bilo telu bilo duhu, to se odbacuje.

Ovo nije lak posao, jer zahteva dosta truda i napora, mnoga i mnoga ograničenja i čvrste volje da se ostane na pozicijama pred raznim iskušenjima. A omladina puna letnog duha i uznemirenosti ne voli taj naporan rad i ta ograničenja, bez kojih nema uspeha u sokolskom vaspitanju, pa zato i nerado dolazi u sokolatu, a kad dode, ne ostaje dugo. U iskušenjima svog vremena, omladina možda ni sama nije kriva što ne može da oceni duboko značenje Sokolstva za sebe i što mu se izmiče, za volju privlačnijih, ma da štetnih strujanja. I zato problem nije u njoj, već u roditeljima, u nastavnicima i u Sokolstvu samom. Roditelji i nastavnici treba da omladinu upućuju u Sokolstvo, i docnije, kad već nisu sokolska dečica, pa uživaju u ritmičkim vežbama, već kad Sokolstvo treba da impozane škola života, dakle još potrebitna nego onda dok su deca. Ali najvažnija strana tog problema je u Sokolstvu samom! Ono treba da nade u sebi putu i načina kako dečaku ili devojčici, koji su jednom stupili u Sokolstvo, neće ni na pamet pasti da mu izmaknu, kad dođu do momaštva i do devojaštva, već će naprotiv tek onda naći u njemu pravu privlačnost i interes! Taj interes i tu privlačnost treba pronaći, u tome je težište uspeha, jer ko momaštvo i devojaštvo provede u Sokolu, taj neće više iz nje nikada istupati!

Dura Brzaković

Kako zadržati u Sokolstvu omladinu koja dolazi na univerzitet?

Još su nam pred očima oduševljene manifestacije univerzitetske omladine u Beogradu, nadan Prvog decembra 1938 god., koja je svojim impozantnim brojem, u povorci i u prostorijama Sokolskog društva Matica, uzela vidnog učešća i time iskazala simpatije prema tom sokoškom slavlju.

Nije nam poznato ukoliko je stvarna privrženost te omladine Sokolstvu ostvarena u delo, tj. u kolikom je broju, posle toga, univerzitetska omladina stupila u redove aktivnih sokolskih vežbača. Svakako je poželjno da, barem jedan deo njih stupi u sokske redove.

Pred očima imamo razne statistike univerzitetske i srednjoškolske omladine, kako od prilike posećuju sokolska društva, pa bismo mogli doneti zaključak, da približno 16% njih aktivno radi u sokolskim redovima. Broj srednjoškolske omladine, upisane u sokolskim organizacijama, prema upisanom broju omladine u svim školama srednjoškolskog tipa, približno je zadovoljavajući; ali broj univerzitetske omladine, upisane u sokolska društva, prema upisanom broju studenata na sva tri naša univerziteta, nije nikako zadovoljavajući. Zato treba da nastojimo, da se taj broj poveća, i kod srednješkolske i kod univerzitetske omladine. Naravski, da to povećanje ne bi smelo da se postizava nikakvim nasilnim sredstvima, jer time ne bi mogli vaspitati prave privrženike i borce sokolskih ideja.

Srednjoškolsku omladinu mogu samo razumno, blage i ubeđljive reči da privuku u sokolske redove. Sami vaspitači i prednjaci te omladine u sokolskim organizacijama trebali bi da im u sokolnama pruže što više privlačnosti u raznovrsnom vežbanju, koje će ih zadržati u sokolskim redovima; ali o tome istrugom prilikom.

Za sada ćemo napomenuti samo to, da ako je srednjoškolska omladina, koja vežba u sokolskim organizacijama, potpuno privržena Sokolstvu, ona će vrlo rado i dalje ostati u njegovim redovima, kada dođe na visoke škole, u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani. Nade se priličan broj takve omladine, koja će sama

potražiti neko sokolsko društvo u jednoj od te tri varoši, da se upiše i vežba u njemu. To su oni najbolji, samostalni. Ali nisu svatki. Među omladinom, koja je vežbala u sokolskim organizacijama, dok je bila u srednjoj školi, ima i takvih, koji ne mogu da se snadu u vrtlogu dnevnog života univerzitetskih gradova. Zanese ih struja slobodnog života, bez kontrole starijih, zaborave na Sokolstvo, i izgube se. *Ima ih koji čekaju da ih neko povede i da im pokaže gde su sokošane, kada se vežba, i u koje bi se sokoško društvo mogli upisati.*

Iznećemo slučaj dvojice mlađih studenata, koji su početkom oktobra prošle godine došli da se upišu na univerzitet. U mestu gde su posećivali srednju školu, bili su marljivi vežbači u sokolskom društvu. Kad sam ih upitao, da li su se već prijavili u neko sokolsko društvo, odgovorile mi, da i ne znaju gde su sokošane, i da bi bilo vrlo zgodno, kada bi sva mesna sokoška društva u aulama svih fakulteta, oglasavala raspored svojih vežbanja. Tako bi mnogi mlađi Sokoli, koji dolaze iz provincije, donekle bili opomenuti i upućeni da izaberu ono sokolsko društvo, koje im je najbliže stanu.

Evo još jednog primera, ali starijeg sokolskog radnika. Svrljena nastavnica, postavljena na srednjoj školi jednog našeg univerzitetskog grada, bila je studentkinja u drugom univerzitetском gradu, gde je vežbala u jednom od tamošnjih sokolskih društava. Za vreme božićnjeg, uskršnjeg i velikog školskog raspusta, kada je dolazila u svoje rodno mesto, pomagala je u sokolskom društvu, pa je zato izabrana i za zamenicu načelnice. Kada je dobila mesto u gimnaziji, dobila je, kao bivša dobra sokolska vežbačica, pored ostalog, da predaje i gimnastiku gde se pokazala kao dobra nastavnica. Upitana, međutim, u koliko sokolskom društvu vežba, reče da nigde, jer je još niko nije savetovao, gde da se upiše.

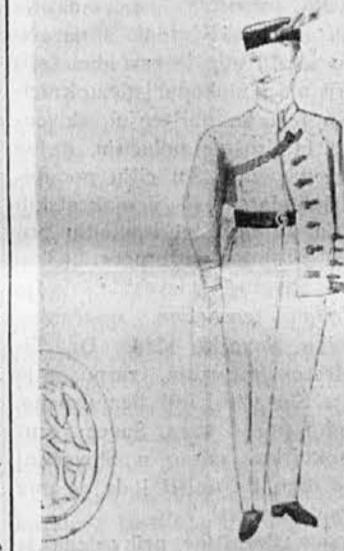
Ova dva primera daju mnogo materijala za razmišljanje. Takvih slučajeva ima verovatno još mnogo, i u Beogradu, i u Zagrebu, i u Ljubljani; a sigurno i u Skoplju i u Subotici, gde se na-

laze pojedini fakulteti.

Matična društva mladih apsolventara srednjih škola, trebala bi dati na znanje svojim bivšim naraštajcima i naraštajkama, da se odjave od svoga društva, u kome su vežbali, ako odlaže na univerzitet, da bi ono moglo o tome obavestiti sokošku župu u crnom centru kuda odlaze na nauke, pa da tamo predu iz jednog u drugo članstvo. Ovako se, naprotiv događa, da se mlađi student ne briše iz svoga matičnog društva, gde je učio srednju školu, a tamo gde je upisan na univerzitet, uopšte ne traži ni kao gost da posećuje vežbanje u nekom sokoškom društvu.

Zupe bi morale, putem oglasa u aulama svih fakulteta, opomenuti sve te mlađice i devojke, da se prijave upravi sokolske župe, koja će ih savetovati u kome sokolsko društvo da se upišu za stalnog člana ili da se prijave, da kao gosti vežbaju, ako su došli samo na kraće vreme na univerzitet. Ako i to ne bi moglo, tada bi župe, sa dozvolom dekanata trebale da pregledaju spiskove novih studenata, pa ako medu njima nadu nekoga od Sokola, koje su im matična društva prijavila, da ih pismenim putem pozovu da dođu na sastanak, gde bi im župski delegati, najbolje načelnik ili prosvetar, dali uputstva za budući sokolski rad.

Da i sami novi studenti već unapred znaju šta im je dužnost

Odelo »Srpskog Sokola« u Sarajevu
(Vidi podlistak!)

Pregled istorije Srpskog Sokola u Sarajevu

(Nastavak)

Sesta odborska sednica »Srpskog sokola« održana je 6. jula 1909. g. Pored nekoliko pomažućih i redovnih članova, primljen je dr. Knežević za utemeljača. Na ovoj sednici pokrenuo je društveni starešina Bešarović jedno važno pitanje: **pitanje saveza svih srpskih gimnastičkih društava u Bosni i Hercegovini**. U to ime, predložio je da se pozovu starešine i učitelji iz tih društava, da dodu na jedan izlet, koji bi predio »Srpski sokol u Sarajevu«, »te da rasprave o imenu, odjelu, savezu i uopšte o društvenim potrebama svih gimnastičkih društava u Bosni i Hercegovini«. Ovaj predlog je primljen uz pohvalu. Na ovoj sednici zaključeno je, da je društvo u nosnije ako se osigura kod »Dunava« nego kod madarskog društva »Nationale«.

Na sedmoj odborskoj sednici, od 8. jula, starešina je obavestio odbor da je došao odgovor od br. Šajnera iz Praga, u kojem se pita koliki će biti honorar za četovođe. Odbor je odredio 250 kruna godišnje, i to samo za jednoga.

Osmu odborsku sednicu održana je 16. jula. Starešina je izvestio da je odobreno odelo »Srpskog sokola« odredbom Zemaljske vlade, br. 110672 od 8. jula 1909. g. s pri-

medbom da društvo pošalje njenom povereniku do 1. avgusta 1909. g. još jednu sliku. (Vidi sliku!).

Na ovoj sednici opunomočili su prisutni odbornici starešinu i njegovog zamenaka da na sednici kojoj će biti prisutni izaslanici srpskih gimnastičkih društava iz Bosne i Hercegovine rešavaju o imenu, odjelu i osnivanju župe bosansko-hercegovačke. Izaslanicima će se prirediti banket na vrelu Bosne. Društvo je odlučilo da priredi prvu javnu vežbu u nedelju, 26. jula (8. avgusta) 1909. g. u Gradskoj bašti u Sarajevu. U vezi s tim zaključeno je da se neće slati pozivi pojedincima, »ali će se pismeno ipak javiti svima srpskim društвимa ova naša javna vežba, zatim Hrvatskom sokolu, Češkoj besedi i »El Kameru«.

Na devetoj odborskoj sednici, održanoj 21. jula (3. avgusta), određen je program prve javne društvene vežbe, koja se održala u Gradskoj bašti. Program je bio ovako sastavljen:

1) Brodil-Jungić: »Srpski marš«, izvode članovi tamburaškog zborna »Pobratimstva« i »Srpskog sokola«; — 2) Melald-Farkaš: »Pustinkako vo zvonce«, odlomak iz opere, izdvojeni kvintet tamburaškog zborna »Srpskog sokola«; — 3) Slobodne vežbe, izvode izvršujući članovi »Srps-

skog sokola«; — 4) vežbe na vratilu, izvode I i II grupa; — 5) vežbe na razboju, izvode I i II grupa; — 6) skok (ne stoji kakav); — 7) Brož: »Hura Rusija«, izvode članovi tamburaškog zborna »Pobratimstva« i »Srpskog sokola«.

Posle toga sledila je igranka s ovim redom igara: Kraljev orao, Jeftanovića kolo, Srpski, Radikalika, Slogino kolo, Sremica, Julijanka, Kokonješće, Trojanac, Dačko kolo, Pašića kolo, i Djevojačko kolo.

Cist prihod od ove prve javne vežbe iznosio je oko 300 kruna. Srpska sokolska župa fruškogorska pozdravila je ovu priredbu sledećim brzozjavom: »Današnjoj, prvoj javnoj vežbi bratskoga sokola šalje iskreno sokolsko pozdravlje Srpska sokolska župa fruškogorska«.

— V —

Istoga dana kada je »Srpski sokol« držao svoju prvu javnu vežbu, održan je sastanak pretstavnika svih srpskih gimnastičkih društava iz Bosne i Hercegovine. Na sastanku, kojem je predsedavao br. Đorđe Perin, starešina »Obilića« iz Mostara, bili su izaslanici odbora iz Mostara (Đorđe Perin i Čedo Milić), Banjaluke (Savo Surutka i Branko Milošević), Prijedora (Timotej Rajić), Trebinja (Vladimir Sučić), Bos. Gradiške (Risto Durić) i Sarajeva (dr. Vojislav Besarović i Jovo Po-

Godišnje skupštine naših jedinica

Sokolsko društvo Šabac je održalo skupštinu, u prisustvu delegata župe Beograd, br. Dr. Gradojevića i generala Ljuba Maksimovića. Za starešinu je izabran ponovo br. Dr. Dragutin Tufegdzić, advokat, koji je našao na opšte odobravanje. Iz izveštaja se vidi, da je brat Mihajlo Strelj, starešina društva Beograd V, darovao prošle godine naraštajsku zastavu, koja je Prvog decembra bila posvećena.

Sokolsko društvo Sinj održalo je godišnju skupštinu, na kojoj su uzeli učešća 183 člana, od 215 upisanih; a i od onih koji nisu došli, veći deo se izvinio bolesnu ili otsustvom. Na skupštini se primetio najveći interes za sokolski rad, a izaslanik župe Split, br. Dr. Lauš to je naročito pozdravio. Naročito je pozdravljen govor br. Petra Markovića, koji je izjavio da će podupirati rad društva, a kada je prednjački zbor predložio listu nove uprave, sa Brankom Trifalom na čelu, onda je članstvo najduševljeno prihvatiло tu listu i pozdravilo novu upravu. Br. starešina je obećao intenzivniji rad i skupština je zaključena pevanjem »Hej Sloveni!«.

u novome mestu boravka, trebali bi da dobiju pri odlasku od svoga matičnog društva adresu sokolske župe i uputstvo da se u određeno vreme prijave njezinoj upravi, koja će ih uputiti šta da dalje rade. A da i sama sokolska društva u sedištu župe pokažu interesa za studente Sokole, trebala bi na jednoj određenoj ploči, u aulama svih fakulteta da oglase tačan raspored vežbanja u svome društvu, uz oznaku adrese vežbaonice i letnjeg vežbališta, kao i tačan sat prijave.

Da bi se u sokolske redove privukli i oni koji često menjaju место boravka trebale bi župe da rade dogovorno sa društvima. I ako to nije u društvenim pravilima određeno, ipak bi se moglo zavesti prijavljivanje odjavljenog članstva drugoj župi. Svakog novog člana koji se nije prijavio, nakon dolaska u novo boravište, trebala bi sama župa da pronade i da uputi na rad u novo sokolsko društvo, koje mu je najbliže, ako u mestu ima više društava.

Sve to, doduše, zadaje prilično posla, ali se na taj način ne bi gubili toliki dobri sokolski radnici, naročito među studentskom omladinom.

Beograd Ante Tadić

Sokolsko društvo Negotin Krajin, je u prisustvu župskog delegata, brata P. Duraškovića, izabralo novu upravu, sa istim starešinom, bratom Mladenovićem Stojanom, direktorom gimnazije na čelu.

Sokolsko društvo Oštrelj, u Vrbaskoj banovini, izabralo je za starešinu br. Meseldžića, koji se pokazao vrlo zaslužan za društvo. Odlučeno je da se preporuči članstvu primanje što većeg broja ličnih zaveta, u okviru Petrove Petoletke i da se u idućoj godini posveti što veća pažnja predavanjima i kulturnom radu.

Sokolsko društvo Pakrac, je u prisustvu župskog izaslanika Dr. Gavrančića, izabralo za starešinu br. Franu Stanića i utvrdilo, da je rad u prošloj godini bio uspešan.

Sokolsko društvo Kotoriba, župa Varaždin, nastavilo je, nakon pauze od tri godine, ponovo radom, pa je na ovogodišnjoj skupštini pokazalo lep napredak. Opet vežbaju sve tri kategorije, a održao se i čitav niz predavanja i ostalih priredaba. I pred svih neprilika, kojima je društvo izloženo, odlučeno je da se u idućoj godini još agilnije poradi, pod vođstvom dugogodišnjeg starešine, br. Dure Čizmešije.

Sokolko društvo Kreka izabralo je za starešinu brata Ludviga Hoga, pošto se dugogodišnji zasluzni starešina, brat Vojislav Vukanović presepio iz ovog mesta. Br. Ožanić je održao lep govor o zaslugama bivšeg starešine i zaželio plodan rad novom starešini.

Sokolsko društvo Udbina je izabralo za starešinu br. Petra Belinovića, a izaslanik župe Sušak-Rijeka, br. Vlajko Stanić, održao je tom prilikom lep govor o zaslugama bivšeg starešine.

Sokolska četa Dečani, župa Cetinje, je izabrala za starešinu brata Belišu Dragovića, učitelja, i utvrdila uspešan rad u prošloj godini.

Sokolska četa Velika Hoča, župa Cetinje, je izabrala za starešinu br. Uroša Mihajlovića i izradila opširan program rada na iduću godinu.

Sokolska četa Mača Nedelja, u Slovenskoj, je na godišnjoj skupštini odlučila da dogradi sokolski dom, jer je uspeh čete tolik, da su dosadašnje prostorije postale premalene. I pored svih protivnika, četa je marljivo radila, tako da je bila istaknuta kao uzor ostalim četama.

Sokolska četa Medak, župa Sušak, izabrala je za starešinu br. Ljubomira Kuprešanina, kojom prilikom je delegat župe, br. Drašković, održao lepo predavanje o sokolskoj ideologiji.

voljna karakteristika, nego bi trebalo na odjelu imati kakvu jaču osobinu, koja bi se lakše mogla primijetiti. To bi bila eventualno kapa posebne vrsti. To ne bi bila teritorijalna oznaka bosansko-hercegovačka, nego nacionalna srpska oznaka. Poznato nam je da sokolovi u Hrvatskoj i Slavoniji nemaju jednakne kape, nego imaju tri vrste kapa, a mi bismo htjeli da sva srpska sokolska društva, gdje god se nalazila, imaju posebnu jednaku oznaku, koja ih razlikuje od ostalih. Zato se obraćamo na Vašu bratsku župu, da čujemo Vaše mišljenje, koja bi bila najpodesnija ta oznaka, ne upuštajući se u pitanje da li je uopće umjeno da srpska društva imaju posebnu oznaku za razliku od ostalih.

Na ovaj dopis sarajevskog »Srpskog sokola« odgovorila je Srpska sokolska župa fruškogorska svojim dopisom br. 109, od 10. septembra 1909. g. U njemu stoji sledeće: »Na br. pismo u kojem je br. društvo izvestilo ovu župu o sastanku predstavnika srpskih gimnastičkih društava u Bosni i Hercegovini, čest je starješinstvu ove župe, da najsrdaćije čestita bratskom bosanskom Sokolstvu, na njegovoj sokolskoj svesnosti i rodoljubljui.

Potpisana uprava potpuno se slaže sa svima zaključima Vašega sastanka. Pri tome je slobodna, da Vas upozori jedino, da radi jednočnosti i jedinstva u sokolskom ra-

Budimo optimisti!

Da bi jedan narod imao osiguran put u međunarodnoj utakmici, mora imati na zdravoj osnovi izradenu ideologiju, čija bi tendencija bila ne-prestano izgradnje jedinika u nacionalnom i moralnom smislu. Nacionalna i moralna ideologija stvara jaku i kompaktну zajednicu jednog naroda, zajednicu koja zna šta hoće i koja je u stanju da se odupre stihijama elementarnim i mahinalnim, i da nesmetano korača putem kroz život.

U protivnom, bez izradene nacionalne i moralne ideologije, jedinke kao i narodi se gube, apsorbuju ih jači narodi, oni koji nisu dozvolili da ih stihije odgurnu sa prirodnog puta. Jer priroda je neumitna, ona ne dozvoljava nikome i ničemu, ni pored ni protiv nje. Priroda ne dozvoljava nikavu slabost; ona selekcijom vrši odabiranje snažnih elemenata i daje im pravo na život.

Sokolstvo, kao snažan elemenat, sa nacionalnom, moralnom i sociološkom ideologijom, mora uzdignute glave da korača kroz život. Ono mora, kao eminentno nacionalna organizacija, sa najvećim brojem članova, da je sve-sno svoje misije i da radi na kulturnom i nacionalnom polju, bez obzira na sve, momentalne krize, koje kao što je gore rečeno, dolaze radi odabiranja za život sposobnih elemenata. Ono mora da pokaže, svuda i na svakome mestu, svoju sposobnost za život.

Naše Sokolstvo, pored svoje visoke misije da stvara zdrav duh u zdravome telu, ima i zadatok da stvara jugoslovenske nacionaliste, zadnjene sveslovenskom idejom.

Sokoli treba i mora da rade na slovenskoj ideji i da su svesni da je budućnost slovenska, i ako su momentano teže prilike, i ako poneko iz stranih naroda želi da slovenskom zdravom krvlju, osveži svoju, možda staru rasu. Sloveni će doći do reči u budućnosti, jer su vitalniji, pa će čak i onima koji sada žele da ih apsorbuju, pružiti ruku, ne gajeći sebične želje. A Sokoli, preko jugoslovenskoga idu u slovenstvo, a preko slovenstva u čovečanstvo.

Bolja budućnost slovenstva po svojim neosporno jasnim indikacijama doći će nam mnogo ranije nego što to mnogi misle. Zato treba svi da gledamo u tu budućnost vedro i bez pesimizma, koji se tu i tamo, u većim i manjim dozama pojavljuje.

Skoršnji tragični događaji koji su odigrali sa našom braćom Čeho-

slovacima, izazvali su među nama razna negativna raspoloženja, pa su ljudi od temperamento počeli da daju sebi oduške na razne načine; neko stiskanjem zubi i pesnica, neko glasnim revoltiranjem koje nije mogao u sebi da zadrži; neki su pak ta osećanja prenosili iz sebe u štampu gde su pod teškim impresijama sa crnim naočarima i krajnjim pesimizmom, davali dokaze o izgubljenoj veri u budućnost slovenstva.

Mi Sokoli moramo gledati vedro u budućnost i tada nećemo padati u malodušnu »razmišljanja«, koja nam donose jalova nadmudrivanja, niti ćemo gubiti dragoceno vreme, koje možemo upotrebiti za pozitivan rad.

Sokoli treba da su dostojanstveni i svesni svoje misli, i kao takvi, da pruže sve što mogu od sebe za dobro naroda za koji rade, a to može biti samo onda, ako imamo čvrstu veru u sebe same, u uspeh našeg rada i plemenitih ideja za koje smo se zavetovali. Budimo optimisti!

Milutin Mitrović

Prosvetni tečaj sokolske župe Niš

Sokolska župa Niš, održala je, u vremenu od 5—12 februara, svoj o-smodnevni prosvetni tečaj, za društvene prosvetite.

Na tečaju su uzeli učešća braća i sestre: Brzaković S. Blagoje, učitelj i Milenković Božidar, svešti. (iz Sok. društva Čićevac), Bogdanović Vukoslav, opšt. pisar i Milošković Milorad, opšt. pisar, prvi iz čete Varoš-Palić, a drugi iz sok. čete Vasilij (društvo Tresibaba-Rudnik), Pacić

Ljubica, student (s. d. Negotin-Kr.), Panić Ilija, učitelj sok. četa Grbavče (društvo Svrlijig), Veljković Stanimir, krznar i Veljković Vlastimir, trgovac (iz sok. društva Boljevac), Savković Jovan, električar (s. d. Bor-Rudnik), Stojković Miroslav, obućar (s. d. Grdelica), Todorović Vlastimir, zemlj. (s. Č. Rogoša) Matično društvo Tresibaba-Rudnik, i Vukadinović Hristina, nast. Žen. zan. škole (s. d. Kladovo).

Predavači na tečaju su bili braća i sestre: Protić Dr. Tihomir, član Saveznog prosvetnog odbora, Čemović Velimir, prosvetar Župe, Veljković Ljuba, Đurašković Petar, Marković Vojko, Grozdanović Cvjetan, Gvozdenović Hranislav, Todorović Dragoslav, Jovanović Drag, Dimitrijević Radovan, Reš Julije, Anastasijević Stojan, Gavrilović Rada, Vasiljević Ratko.

Na tečaju se predavala: sok. ideologija, sokolska organizacija, sokolski vojska, putevi i ciljevi, narodobranbeni rad sokolstva, istorija sokolstva, higijena, o poljoprivredi, osnivanje sok. četa i rad u ovima, statistika, Strosmajer i Jugoslav, sokolstvo i žena, sokolska pozorišta, zdravstvene pouke, taborovanje i izleti, istorijske ličnosti Jugoslavije, sokolstvo i zadružarstvo, sokolska Petrova Petoletka, Sokolstvo, dom i škola, prosvetni rad u Sokolstvu, sokolska disciplina, štednja i sokolstvo, vaspitanje naraštaja, besedinstvo, sokolstvo i vojska, vaspitanje u sokolstvu, o sokolskoj štampi, itd. Bilo je više debatnih večeri, a svako jutro od 6,30 do 7,15 bila je jutarnja gimnastika.

Svi predavači su znalački iznosili svoja izlaganja, a naročito je bilo uspešno predavanje brata Protića Dr. Tih., o sokolskoj štampi.

Tečajci su imali zajedničku prehranu i zajedničku nastambu u Sok. domu „Matic“. Svi su skupno isli u pozorište i gledali: „Zona Zamfirov“, „Malu Floram“ (premijeru) i „Narodnog poslanika“. Svi su bili neobično pažljivi i pokazali se pravi Sokoli, — te zaslужuju pohvalu.

SAM.

Prosvetni tečaj Sok. župe Niš

predloži na prihvrat glavnim skupštinama obe Župe.

Ovo je tim oportunije, jer naša društva već imaju propisano odelo, te nije zgodno jednostranim preinakama prejedikovati glavnim skupštinama Vaše i naše Župe.

Najzad nam je čest izjaviti, da je i ovoj Župi žao, što, radi prekasno stigle obavesti, nije mogla na vaš sastanak izaslati svoje zastupnike. Bratski poziv na konstitutivnu skupštinu Vaše Župe radosno prihvaćamo.

Iz ovog dopisa jasno se vidi, kavki su bili odnosi između »Srpskog sokola« u Bosni i Hercegovini i Srpske sokolske župe fruškogorske.

— VI —

Deseta odborska sednica »Srpskog sokola« u Sarajevu održana je 29. jula (11 avgusta). Starešina je referisao o spomenutom sastanku delegata srpskih gimnastičkih društava iz Bosne i Hercegovine. Zatim je donesen zaključak »da cijelo sokolsko odijelo dobiju badava oni članovi, koji su revni i vrlo siromašni«. Pravo na potporu za odelo imajuće oni »koji su revni, a prilike im materijalne nijesu take, da bi mogli sami sebi uzeti odijelo. Na ovaj sednici primljen je br. Mihailo Milanović za utemeljača i donezen je zaključak »da se svake nedjelje upitaju svi članovi za želje i pritužbe«.

Na jedanaestoj odborskoj sednici, održanoj 29. avgusta (11 septem-

bra) zaključeno je da počne vežbati ženska sekcija, zatim da se društvo pretplati na »Srpski soko«, list koji izlazi u Sr. Karlovcima, pod uredništvom br. Laze Popovića. U pogledu osiguranja kod »Dunava« rešeno je da se osigura 40 članova na pola godine. Društvo će unapred uplatiti osiguranje, a od članova će ubirati novac u mesečnim obrocima.

Dvanaesta odborska sednica održana je 28. septembra (11. oktobra). Na njoj je zaključeno da se društvo odazove pozivu »Gajreta« i »Prosvete« iz Travnika, da učestvuje na njihovoj zabavi. Kakav je uspeh imao »Srpski soko« na ovoj zabavi u Travniku, vidi se iz jednog dopisa »Gajreta« i »Prosvete« u Travniku, koji mu je upućen 5. decembra, a koji glasi: »Potpisana društva najiskrenije se zahvaljuju na predusretljivosti i požrtvovanosti »Srpskog soka«, koji je svojim učestvovanjem u zabavi, uveličao i moralni i materijalni uspeh iste, a time ujedno doprinio širenju sokolske ideje u našem kraju«.

Društvo je trebalo da bude zastupljeno i na zabavi društva hrvatskih akademika »Preporod«, čiji je poziv došao u vreme kad starešina nije bio u Sarajevu. Društvo nije bilo zastupljeno, jer jedan brat, na kojega se obratio društveni učitelj, »nije tačno obavijestio tajnika, koji se imao sa učiteljem zbog toga sastati«. Izostanak društva opravdao je društveni učitelj kod

Oko izbora novog Pape

Nemački list »Westfälische Landeszeitung« je objavio nedavno članak, pod naslovom »Osovina Pariz—Vatikan«, u kome napada politiku dosadašnjeg vatikanskog državnog tajnika, kardinala Pačeli i pariskog nadbiskupa, kardinala Verdiera. List veli da su detinaste želje francuskih katoličkih krugova, po kojima bi za papu trebao da bude izabran neki visoki crkveni dostojanstvenik, koji bi se odlučno postavio na stranu demokratije. Nemački list kaže, da su to želje t.zv. osovine Pariz—Vatikan, koja radi i na tome, da nova Španija postane katolička monarhija, u službi engleskih i francuskih interesa.

U vezi s time, karakteristično je i pisanje poluzvaničnog italijanskog diplomatskog lista »Relazioni Internazionali«, koji napada strane krugove, koji bi hteli da papa ne bude uvek Italijan i, pošto je utvrđeno da je isključeno da bi za papu mogao da bude izabran neki drugi kardinal, a ne italijanski, — naročito naglašuje, da »ne smatra verovatnim da bi dosadašnji državni sekretar, kardinal Pačeli, mogao da bude izabran za papu, pošto ga »teretik« dosadašnja politička i diplomatska delatnost. I drugi rimski list, »Avenir«, napada strane krugove koji se mešaju u izbor pape i brani italijansku vladu, tvrdeći da nije istina da ona hoće da utiče na izbor novog pape.

»Relazioni Internazionali« objavljuje i spisak kardinala, koji bi, po njezinom mišljenju mogli da dode u obzir za novog papa, pa na prvom mestu stavlja kardinala Boeta, koji je član jezuitskog reda i za koga se čini da je uopšte kandidat italijanskih krugova. Tako na pr. reviju »Vita Italiana«, koja je poznata zbog svog propagiranja rasizma, donosi članak pod naslovom »Od Pija XI do Pija XII«, u kome takođe govori o kardinalima koji dolaze u obzir za papu. Članak želi da bi novi papa »imao više razumevanja za rasizam i antisemitizam«, i zato je najbolje da bude izabran iz krugova redovnika, a ne iz svetovnog sveštenstva. Na taj način bi u kombinaciji došli dominikanac Bodjani, benediktinac Šuster, karmelitanac Pijaca i jezuit Boeto. Međutim, kako kaže list, prvi je već suviše star, drugi je prošle godine rasizam označio kao novu hereziju, a Pijaca je takođe kritikovao rasističku nauku i označio je za materijalističku. Prema tome, ostaje samo Boeto, koji stoji na prijaznom gledištu prema rasizmu, koji se najbolje ogleda u rečima slovačkog jezuita, Milkusa.

Zanimljiv je i članak poznatog

Ovaj sastanak održan je u Sarajevu na Vavedenje, 21. novembra (4. decembra) 1909. g. Odbor »Srpskog soka« u Sarajevu, po zaključku prvog sastanka izaslanika srpskih gimnastičkih društava iz Bosne i Hercegovine od 26. jula (8. avgusta) 1909. g., izradio je pravila za buduću Srpsku sokolsku župu bosansko-hercegovačku. Ta pravila su bila blagovremeno poslata na uvid svim srpskim sokolskim društvima u Bosni i Hercegovini. Njihovi izaslanici pozvani su na sastanak da zajednički pretresu predložena pravila. Pored izaslanika iz Bosne i Hercegovine, ovom sastanku su prisustvovali i izaslanici Srpske sokolske župe fruškogorske; starešina dr. Laza Popović i tajnik dr. Simeonović - Čokić.

Tom prilikom su, posle duge debate, uglavnom usvojena pravila Župe, koja je izradio »Srpski soko« u Sarajevu, »te je dana direktiva koje se treba držati župni odbor kod rješavanja pitanja odijela«. Zemaljska vlada je, uglavnom, sa malim izmenama odobrila pravila koja joj je, ispred privremenog odbora Župe, starešina sarajevskog »Srpskog soka« predložio. (Ovo se vidi iz izveštaja starešine na V godišnjoj skupštini društva, održanoj 11. aprila 1910. g.)

Tako su konačno udareni temelji Srpskoj sokolskoj župi bosansko-hercegovačkoj, sa sedištem u Sarajevu. (Nastaviće se)

prof. Hajrudin Čurić

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Sletski odbor za jubilarni sokolski slet u Ljubljani održao je, 15 februara, prvu sednicu, na kojoj je uzeo učešća i prvi zamenik starešine, brat E. L. Gangl, koji je održao lep govor o tome, kako je pre 75 godina na tlu Ljubljane niklo prvo Sokolsko društvo, koje je postalo matica čitavom jugoslovenskom sokolstvu. O pripremnom radu za slet govorio je starešina ljubljanskog Sokola, brat Kajzelj. Odlučeno je da se svečani jubilarni sokolski zbor održi u letnjem sokolskom vežbalištu, u parku Tivoli, koje će biti tako izgrađeno, da će moći da primi oko 3000 vežbača i 20.000 gledalaca. Dravska banovina je dala za slet potporu od 100.000 dinara, a opština Ljubljana 70.000 dinara.

*

Sokolsko društvo Beograd X, na Voždovcu, proslavilo je na Sretenje uspomenu na dan kada je Vožd Karadorde pošao sa Voždovca vojskom, da osloboди Beograd. Toga dana je prireden pomen Karadordu i junacima iz prvog ustanka, a u subotu, 18. februara, održala se u osnovnoj školi „Vožd Karadorde“, vrlo uspela akademija, sa sokolskim programom. Akademija je održana i osnovnoj školi Kneza Pavla na Deđinu, u nedelju 19. februara.

*

Sokolsko društvo Sarajevo Matica odlučilo je da i ove godine organizuje „Sokolsku pomoć za nevoljnje“; i to baš sada kada je zima na izmaku i kada se približuje proleće, dakle u vreme kada postoji najveća nevolja i na selu i u varoši.

*

Sokolska društva Stari Sivac i Crvenka priredila su 18. februara drugu zajedničku priredbu, ovoga puta u Crvenki, opet u korist Sokola izbeglica u Čehoslovačkoj. Starešina društva Crvenka, br. Budimir Bedeković je u lepotu govoru izložio cilj zajedničkih priredbi, nakon čega je starešina društva Sivac, brat Rada Kalić, izneo svu težinu nesreće bratskog čehoslovačkog naroda, kao i veru Sokolstva u bolju budućnost slovenstva, te našu odlučnost, da ostanemo i dalje verni ideji bratske solidarnosti.

U programu koji je bio izведен, najveći uspeh je postigla »Hasanaginica«, od Alekse Šantića, koju su odlično odigrali članovi društva Sivac, među kojima treba naročito pohvaliti sestre Vukosavu Kojić i Živanu Abadžin, te brata Petra Suvađića. Nakon predstave izvedene je program jugoslovenskih i čeških pesama.

Pošto je na zabavi bilo prisutno i nekoliko braće iz društva Kula, to je sa njima sklopjen načelni sporazum o zajedničkom radu triju društava, Stari Sivac, Crvenka i Kula, tako da će se u buduće sve prirede organizovati zajednički, uvek u drugom središtu, a u programu će učestvovati članstvo iz svih triju društava. Od ove saradnje nadamo se velikom uspehu.

*

Sokolsko društvo Višegradi uzeo je za svoj najpreči zadatak, da što pre sagradi novi dom, pošto mu sadašnji dom nije nikako dovoljan da može udovoljiti potrebama mnogobrojnog članstva, koga ima preko 230 na broju. Niti u dosadašnjem domu može da razvije onu kulturnu i telovežbačku delatnost, kakvu bi želeo. Društvo raspolaže bogatim inventarom, kompletom muzikom i tamburaškim orkestrom, a pored telovežbe i prosvetnog rada, ima biciklističku, skijašku, planinarsku i dilektantsku sekciju. U poslednje vreme i sekcija za odbojku uzima sve većeg maha. Svake nedelje se priređuju u društvu čajanke, uz prigodna predavanja, koje imaju vrlo lep uspeh.

*

Sokolska četa Sv. Jurij ob Ščavnici je osnovala pozorišni otsek, koji vrlo marljivo radi, prikazujući slovenačke i srpskohrvatske komade. Poslednje nedelje je sa velikim uspehom davana Nušićeva komedija „Dr.“

Sokolsko društvo Kičevu priređuje u aprilu sokolski slet, na kome će uzeti učešća i sve škole sreza kičevskog. Tom prilikom izvodice se i veoma zanimljive narodne igre iz tog kraja, da bi se na taj način, u okolini selima, probudio što veći interes za Sokolstvo.

*

Sokolsko društvo Srbobran je odlučilo da pokrene akciju za podizanje doma, u kome će biti smeštena i ostala nacionalna i kulturna društva.

*

Sokolsko društvo Stara Pazova osnovalo je lutarsko pozorište za decu, pa je početak rada ovog pozorišta, pod upravom sestre Futošević, imao vrlo lep uspeh.

*

Sokolska četa Viševac, u Šumadiji, naročito je agilna u izvršavanju zaveta Petrove Petoletke. Četa je osnovala svoj streljački otsek, jednako kao i otiske lekarski, poljoprivredni, pevački, pozorišni i muzički. Naročito pozorišni otsek radi marljivo, pa je prikazao već čitav niz različitih komada. Četa je osvetila već i svoju zastavu, a u zajednici sa ostatim društвима u selu, radi na podizanju svog doma, koji još nije završen.

*

Sokolsko društvo Horgoš osnovano je nedavno šahovski otsek, koji je vrlo aktivan, tako da je, pored redovnih sastanaka tri puta nedeljno, održao već i dve utakmice sa članovima čitaonice iz Male Đale. Šahovski otsek društva je iz obe utakmice izašao kao pobednik, sa ukupnim rezultatom 14 : 6.

Prosvetni tečaj župe Šibenik - Zadar

Sokolska župa Šibenik-Zadar održala je prosvetni tečaj u Šibeniku, od 11. do 14. februara, na kome je učestvovao 19 tečajaca, od kojih 16 braće i tri sestre, iz različitih društava i četa sa područja Župe.

Na tečaju se predavalo o sledećim predmetima: Sokolska ideologija, Sokolsko i Žena. Putevi i ciljevi Sokolstva, Organizacija Sokolstva, Šumar-

Sokolska četa Divoselo priredila je, 12. februara, vrlo uspeli zabavu sa bogatim kulturno-prosvetnim programom, na kojoj su u velikom broju uzeli učešća i braća iz matičnog društva Gospic, sa svojom muzikom.

*

Sokolsko društvo Medvode, u Dravskoj banovini, proslavilo je ove godine 10-godišnjicu postojanja i svečano će razviti naraštajski barjak.

*

Sokolsko društvo Murter priredilo je 12. februara veoma uspeli društveni ples, na kome su uzeli učešća u velikom broju i braća iz Betine i Tiensnog.

*

Sokolsko društvo Bijela, u Boci Kotorskoj, priredilo je veoma uspeli Svetosavsku zabavu na kojoj je br. Ignjо S. Zloković održao predavanje o Sv. Savi i njegovom značenju za jugoslovensku kulturu. Valjani društveni dilektanti prikazali su zatim dva patriotska pozorišna komada.

Na godišnjoj skupštini društva izabran je za starešinu br. Tomo L. Zloković, koji baš ove godine navršava 30 godina vrlo plodnog rada u Sokolstvu.

*

Sokolska četa Otrić priredila je, 12. februara, zanimljivu akademiju, na kojoj je uzelo učešća i 40 članova sokolske čete Srb, te izvestan broj braće iz ostalih susednih četa i iz matičnog društva Gračac. Naročito se istakao pevački hor braće i sestara iz Srb, kao i njihov pozorišni otsek. Starešina čete Otrić održao je lep pozdravni govor.

*

Sokolsko društvo Čakovec je 18. II priredilo »Veselu pokladnu noć«, koja je bila jedna od najuspelijih zabava ove sezone u Čakovcu. Društveni orkestar, koji je osnovan ove zime a koga sačinjava isključivo vežbače članstvo i naraštaj, odlično je svirao pod ravnjanjem kapelnika, br. S. Burgulića.

stvo u borbi za narodno oslobođenje, Jugoslovenska ideologija, Sosolska Petrova Petogodišnjica, Istorija Sokolstva, Duševna higijena, Lutarsko pozorište, Vaspitanje naraštaja, Trezvenost, Istorija Jugoslavena, Sokolski rad na selu, Sokolska štampa i nagovori pred vrstom. Organizacija prosvetnog rada i Socijalna medicina.

Na koncu je tečajcima prikazan film „Jubilarni slet Sokolstva u Zagrebu, 1934 god.“ i „Izložba aviona u Beogradu“, te nekoliko lutarskih komada.

Iz saveza S.K.J.

SEDница IZVRŠNOG ODBORA SAVEZA SKJ.

U subotu, 25. februara, održala se sednica Izvršnog odbora Saveza Sokola. Na sednici će se, pored redovnih pitanja, rešavati i pitanja izgradnje Saveznog doma u Beogradu, zatim o budžetu za tekuću radnu godinu, i o glavnoj skupštini, koja će se održati meseca aprila o. g. u Beogradu o. g.

SAVEZNE UTAKMICE ČLANICA

Ove godine, prilikom Jubilarnog sleta u Ljubljani, na Vidovdan, održaće se i Opšte savezne utakmice članica i ženskog naraštaja. Na ovim utakmicama takmičiće se i članice i ženski naraštaj u sedmeroboju, i to: u prostim vežbama sa nastupom, jednoj vežbi u visu, jednoj vežbi u potporu, vežbi na gredi, trčanju na 60 metara, skoku u dalj i bacanju diskopaka, te moli br. jedinice da ih ne upućuju Savezu.

ljenje ženskog naraštaja takmiči se u bacanju kugle umesto diskosa.

SEDNICA ŽENSKOG TEHNIČKOG ODBORA SAVEZA SKJ

23. februara održala se u prostorijama Saveza SKJ sednica Ženskog Tehničkog odbora Saveza SKJ. Na sednici su rešavana tekuća tehnička pitanja, a posebno izveštaji pojedinih prečelnica otseka, te pripreme za rad u godini 1939/40.

POZAJMICE I POMOĆI

Mnoge bratske sokolske jedinice obraćaju se Savezu s molbom za razine pomoći i pozajmice, naročito u cilju gradnje sokolskih domova. Savezna Uprava obraća pažnju svima br. jedinicama, da su sva sredstva Saveza, namenjena tome cilju, već potpuno iscrpljena. Prema tome, Savezna Uprava neće biti u mogućnosti da uzima ovakve molbe u postupak, te moli br. jedinice da ih ne upućuju Savezu.

Gorenjsko Sokolstvo po zimi

mlađe in se zaletava pod noge stajšim drsalcem.

Lepa zima je pravi blagoslov za naša sokolska društva. Take živahnosti in delavnosti ni opažati niti v poletni dobi, ko se pripravljamo za izlete in tekmovanja. Zato ni čudno, če si jo mnogi bolj žele kot poletja in žalostjo gledajo, kako pomladno sonce liže sneg s planinskih obronkov.

A s februarjem se prava zima še le pričenja. Naše sokolske smučarje čakajo težke naloge. Treba se je pripravljati za državne prvenstvene tekmovanja SSKJ in za vseslovenske sokolske. Več let zapovrstio so ponosli slavo našega Sokolstva in svojih malih sokolskih društva po svetu in pričakujemo, da bodo to storili tudi letos. S tem dvigajo pri bratskih slovenskih narodih naš ugled, v našem jugoslovenskom Sokolstvu pa zanimanje širokih množic članstva za zimski sport kot eno najlepših panog sokolske telesne vzgoje.

R. K.

Telesno vaspitanje u svetu

NEMCI PROTIV GROFA ZAMOJSKOG

»WGw«, nemacki telovežbački bilten, objavljuje u broju od 16. februara jedan napis, u kome se oštro napada predsednik međunarodnog telovežbačkog Saveza, »FIG«, grof Zamojski, zbog svog delovanja u Savezu. U članku se pita, ko daje pravo grofu Zamojskom da Centralni biro FIG »na svoju ruku popunjava ljudima, koji imaju za cilj da podržavaju njegov uzdrmani položaj«.

Najbolj ožive po zimi telovadnice. A to samo toliko časa, da se mlada telesa utrdijo u privadju na napore. Nato se telesna vzgoja prenese u narodje zimske prirode. Gorenjski sokolski prednjaci se dobro zavedaju, da so redki deli naše države tako ugodni za zimski sport kot Gorenjska. Zavedaju se, da postaja zimski sport vse bolj popularen, da mladina naravnost hlepi za njim. Zato pametno usmerjajo telesno vzgojo v to smer. Poleg običajne orodne telovadbe pričenjajo že v zgodnji jeseni s sistematično smučarsko gimnastiko. Ko pa zapade sneg, se vsuje mlada sokolska garda na snežne obronke. V nedeljah vodijo prednjaci svoje oddelke na dalje izlete. V ta namen majno društvo navadno v planini primerno kočo, kjer se mladi izletniki odpočijajo v okrepčajo. Na idealnih smučiščih, visoko nad senčnimi in zaledmljenimi dolinami, se dodata na smučaju, proti večeru pa prerojeni v brzem tempu vračajo v dolino.

Tako razumevanje telesne vzgoje se je na Gorenjskem močno utrdilo. To je tudi edino pravilno, kajti sokolska telesna vzgoja mora iti s časom. In vsekakor je primernejše, da se naša mladina vzgoja sistematsko pod vodstvom sok. strokovnjakov, kot da bi se po lokalnih sportskih klubih udajala borbi za rekordi in se s pretiranimi treningi predcasno izčrpavala. Koliko odličnih sil se tako izgubi. Za Gorenjsko velja to v podvojem meri. Tu odlični tereni neodoljivo vabijo mladino na »dilce«. Bilo bi nesmiselno držati jo v zaprtih prostorih, ko je narava vendar za to, da je uživamo v vsej njeni krasoti. Če se prenese sokolska vzgoja delno iz telovadnice v prirodo, Tiršev telovadni sistem še ni ogrožen. Celo obratno, izpopoljuje se. Zato je razveseljivo dejstvo, da so vzel gorenjski sokolski prednjaci v roke zimsko sportno vzgojo mladine, kar je pokazalo že odlične rezultate na mnogih smučarskih tekmah. Temu se moramo tudi v izdatni meri zahvaliti, da so naši sokoli smučarji častno zastopali naše nacionalne barve na vseslovenskih sok. tekmah in bili tam celo prvaki. Dviganju zimskoga sporta bi se morala pokloniti še večja pažnja. In to v celotnem našem Sokolstvu. Seveda se mora pri tem paziti, da se ne pride iz okvira kolektivne sokolske vzgoje k vzgajanju rekorderstva, kar je v Sokolstvu nedopustno.

Zima podari gorenjskim sokolskim društvom še eno prijetnost. Led. Na mnogih sokolskih telovadniščih so lepo urejena drsalica, kjer se med živahnim vreščanjem podi sokolska

ORGANIZACIJA NEMAČKOG SPORTA

Nemačka ima 862 stadiona, koji imaju 30.000 m² i 27.000 manjih sportskih igrališta.

Nogometnih društava i klubova ima 10.132 sa 436.000 igrača. Laka atletika broji 7645 društva sa 266.000 članova. Svaki sportaš od 18 godina plaća godišnje 1.60 maraka a preko 18 godina 2 marke. Godišnje se skupi do 35.000 mil. maraka. Nogomet donosi godišnje do 5 mil. maraka, atletika do 500.000 maraka, dok su ostale sportske ustanove pasivne i primaju pomoć.

IZDACI ZA TELESNO VASPITANJE U POLJSKOJ

Poljski parlament je, u ovogodišnjem državnom budžetu, predviđe svotu od 7.400.000 zloti, za ciljeve telesnog vaspitanja i sporta. Suma još nije definitivno odobrena, ali su neki poslanici tražili da se povise, obzirom na daleko veće sume što ih troše druge susedne zemlje.

PRODAJA SOKOLSKIH LISTOVA

Mole se i pozivaju sve sokolske jedinice, da organizuju pojedinačnu prodaju saveznih listova, »Sokolskog Glas

Nedelja sokolske trezvenosti i štednje

Medu najveće društvene priredbe, koje izvode u glavnom prosvetni odbor pojedinih društava i župa, spada i »Nedelja trezvenosti i štednje«. Prošli godina se u tome dosta zaostalo, ali se u skorije vreme rad na trezvenosti i štednji ponovno podigao. Već prošle godine priličan broj sokolskih jedinica održao je »Nedelju štednje«, i mnoge župe su priredile Akademiju štednje, sa odabranim programom. Međutim, akademija trezvenosti već je bilo manje, jer je to radeno, više manje, po inicijativi samih župa. Stoga je Zbor prosvetara prošle godine doneo zaključak, da i nedelje trezvenosti organizuje Savezni prosvetni odbor.

Ove godine, održaće se, od 5 do 11 marta zajednička »Nedelja trezvenosti i štednje«. Sve su jedinice i své župe obavezne da se za to vreme posvete radu na širenju trezvenosti i štednje, u članstvu. Kao kruna toga rada treba da bude Akademija, na koju će se, pored govora i recitacija, održati i prikladna vežba.

S. P. O. je želeo da ova sokolska svečanost dobije stalan oblik, te je poverio svome izvestiocu za trezvenost i štednju, br. Relji Aranitoviću, da izradi jedan model za te prirede. Tako je, u izdanju »Sokolske misli«, sveska 5—6, izdao brat Relja Aranitović brošuru: »Nedelja trezvenosti i štednje«, uz saradnju sestre Milene Gruborove, koja je izradila vežbe, i brata Jovana Udićkog, koji je sastavio recitacije. Na ovaj način sve će jedinice biti u mogućnosti da »Nedelju trezvenosti i štednje«, bez poseškoće održe. Brošura je dostavljena svima jedinicama i svima župama.

U okviru »Nedelje trezvenosti i štednje«, brat Relja Aranitović održaće i dva predavanja na Radiu, i to: 2-III, sa temom: »Sokole, spremaj se za Petrov slet«, i 12-III, sa temom: »Sokole, ne podaji se alkoholu«.

Iz slovenskog Sokolstva

SASTANAK ŠTAMPE ČOS.

ČOS je, za 19 februar, pozvala u Prag sastanak svih redaktora sokolskih listova, pa je taj sastanak održan u prisustvu starešinstva ČOS. Podneti su referati o dosadašnjem radu sokolske štampe i iznešena su mišljenja o njenoj ulozi u moralnom i prosvetnom vaspitanju naroda, u vaspitanju za odbranu zemlje itd. Zatim se razvila debata o zadacima sokolske štampe u današnjim prilikama i o koordinaciji rada sokolskih listova. Ovom sastanku pridaje se u krugovima ČOS naročita važnost.

SOKOLSTVO NA IZLOZBI U NJUJORKU

Američki radnički Soko u Njujorku sprema se da učestvuje na velikoj svetskoj izložbi u toj varoši želeći da američanima pokaže sve odlike Sokolstva i uticaj što ga čehoslovačko Sokolstvo vrši na vaspitanje naroda. Njujorski Soko će se na izložbi pretaviti različitim granama telovežbe, u kojima će učestvovati sve vrste članstva, a pored toga će veliki sokolski pevački hor izvoditi narodne pesme.

LUTKARSTVO U ČEHOSLOVACKOJ

U čehoslovačkom Sokolstvu se velika važnost pripisuje lutkarskim pozorištima, kao sredstvu za vaspitanje dece, u moralnom, nacionalnom i socijalnom pravcu. Ta grana sokolskog rada, koja se i u našem Sokolstvu, u poslednje vreme, sve više razvija, čini se u čehoslovačkoj toliko, da 857 društava imaju već vrlo dobro opremljena lutkarska pozorišta. Godišnje se u tim pozorištima daje oko 7.000 predstava, koje su uvek do poslednjeg mesta ispunjene sokolskom decom; tako da lutkarska pozorišta u čehoslovačkoj pretavljaju, i materijalno, jedno od najrentabilnijih sokolskih preduhvata.

Poklonstveni pohod zagrebačkog Sokolstva Oplencu i Avali

Kao jednu od svojih obveza u Sokolskoj Petrovoj Petoletnici preuzele je zagrebačko Sokolsko društvo 3, da ove godine organizira poklonstveni pohod članstva i naraštaja zagrebačkih sokolskih društava na grob Viteškog Kralja Mučenika Aleksandra I., na Oplenac, i na grob Neznanog Junaka na Avalu, sa posetom i razgledanjem Beograda.

Pohod će se izvršiti u septembru. Iz Zagreba će učesnici poći 7. septembra uveče, direktno za Mladenovac, a na povratak iz Mladenovca provešće najveći deo vremena u razgledanju Beograda i njegovih znamenitosti.

Podnesena je molba nadležnim za odobrenje veće povlastice u vožnji železnicom, pa se smatra, da će broj učesnika biti vrlo velik i da će ovaj pohod pretavljati osobito lepu nacionalnu manifestaciju zagrebačkog Sokolstva.

Iz slovenskog sveta

ČESI I SLOVACI U BEČU

Praški »Narodni Listy« javljaju, da je u Beču održana velika manifestacija Slovaka, na kojoj su, osim bečkih Slovaka, uzeli učešće i predstavnici slovačke vlade, a naročito ministar Sidor i šef propagande Sanjo Mach. Održani su oduševljeni govor, uz burno klanjanje kancelaru Hitleru i Sidoru. Ministar Sidor je izjavio da nikad položaj Slovaka u Beču nije bio tako sjajan kao danas. List spominje na koncu, da je na manifestaciji uzeo učešće i predstavnik bečkog guvernera Seyss-Inquarta, te da su bili prisutni predstavnici Ukrajinaca i »delegacija Hrvata iz Zagreba«.

Isti list javlja, u istom broju, da je državna osnovna škola sa češkim nastavnim jezikom, u desetom okrugu Beča, na nalog školskog savjeta bila zatvorena. Prema tome, u Beču postoji danas još jedna jedina državna škola sa češkim nastavnim jezikom.

IZ ŽIVOTA LUŽIČKIH SRBA

»Lužickosrbsky Vestnik«, koji izlazi u Pragu, u redakciji poznatog radnika na polju slovenske uzajamnosti, prof. Dr. Josipa Pate, ušao je brojem od 15 februara u 20 godinu izlaženja, pa tom dogadaju posvećuju i svoj uvodni članak. U njemu se prikazuje, kroz koje su kušnje prošli do sada Lužički Srbi, pa su se ipak održali. I zato veruje da će se održati i dalje, i pored teških prilika u kojima sada žive. U članku se naročito ističe da se je Sokolstvo uvek isticalo u prvim redovima prijatelja Lužičkih Srba, a naročito ugledni sokolski radnici, Dr. Šajner i V. Stepenek. List donosi mnoge zanimljive vesti iz lužičkog kulturnog života, pa beleži kako i ove godine u Lužici izlazi jedan put nedeljno list »Katolski posol«, dok je omiljeni lužički kalendar »Krajan« pao žrtvom cenzure, jednakako kao i zbirkica pesama i molitava, »Pobožni vosadnik«.

DA LI »DRUGA REPUBLIKA«?

»Sokolsky Vzdelavatel«, organ prosvetnog odsjeka ČOS, se izjavljuje u broju od 1. februara, protiv toga da se sadašnje stanje u čehoslovačkoj naziva »drugom republikom«, po uzoru druge i treće republike u Francuskoj, ili drugog i trećeg Rajha u Nemačkoj. List kaže da su u tim zemljama bile nastale promene u samim osnovima države, dok se naprotiv u čehoslovačkoj, iako su nastale promene u granicama i u unutarnjem uređenju, život republike razvija na istim osnovama koji su bili položeni u svetskom ratu, a država je ostala i dalje demokratska republika.

Skupština župe Karlovac

12. februara održana je glavna godišnja skupština Sokolske župe Karlovac, u prisustvu delegata Saveza SKJ, Dr. Branka Čipčića, i oko 140 delegata društava i četa. Pre skupštine održane su pretkonferencije načelnika i prosvetara, a na početku skupštine odaslan je brzoprovodni pozdrav Nj. V. Kralju Petru II, uz oduševljivo klanjanje celokupnog članstva. Pozdravljeni su telegrafski i Savez SKJ te prvi zamenik starešine, brat E. Gangl.

Starešina župe, brat Marko Sablić, je u svom govoru istakao, da je bilo mnogo požrtvovanosti sa strane onih koji su radili na sokolskom polju, ali bilo je i bezvrijednih članova, koji nisu znali šta Sokolstvo od njih traži i koji su se pokazali maložušni. Međutim, pravi borci svedali su ipak sa uspehom sav rad i župa Karlovac

Starešina župe M. Sablić

može da se ponosi njime. Najveći uspeh župe bilo je njeno učestvovanje na X svesokolskom sletu u Praagu, koji će ostati u neizbrisivoj spomeni čitavom članstvu. Izvršavaju se i zaveti učinjeni u okviru Petrove Petoletke, a treba nastojati da se postigne potpuna jedinstvenost shvanjanja i gledanja na sokolske ideale.

Iz izveštaja raznih funkcionera razabiru se pojedinosti opsežnog sokolskog rada župe Karlovac, koji dolazi do izražaja, jednako u tehničkom, kao i u prosvetnom radu. Ni je bilo gotovo ni jedne jedinice, koja nije održala javnu vežbu, a na župskom sletu učestvovalo su sve čete i društva, sa najvećim mogućim brojem članstva i naraštaja. Održan je velik broj predavanja te analafetskih i prosvetnih tečajeva, a veoma marljive su bile i pozorišne i muzičke sekcije. Isto tako treba pohvaliti rad knjižnica i čitaonica. Sagradena su tri zavetna doma, u Dugoj Resi, Metlici i Ogulinu, a u gradnji se nalaze još četiri doma. Konačno treba podvući da župa izdaje svoj list, koji se zove »Čuvajmo Jugoslaviju«. U ime Saveza SKJ pozdravio je skupština br. Dr. Čipčić, koji je zanosnim rečima govorio o dužnostima Sokolstva i pohvalio rad župe.

Jednoglasno je izabrana nova uprava, kojoj na čelu stoji dosadašnji omiljeni starešina, br. Marko Sablić, kome i pored želje da se povuče, članstvo to nije dopustilo, pokazavši mu jednodušnu želju da i dalje vodi župu onako uspešno, kao i do sada.

ČASOVNIČAR I JUVELIR M. MITROVIĆ

TERAZIJE 22 (do Moskve)

Ima: švajcarskih časovnika za ruku i džep, zlatnog nakita, kristala, srebra, pehara i plaketa.

Braći i sestrama popust Cene vrlo solidne. Stručan rod Tražite cene za izradu klinaca i značaka.

Zanimljivosti iz doma i sveta

»Paris Soir« je objavio nedavno pregled izdataka što ih različite države čine u svrhu naoružanja. Iz tih podataka se vidi, da najveće troškove ima Engleska, koja svaki tri dana izdaje za naoružanje milijardu dinara, što iznosi gotovo polovinu čitavog godišnjeg jugoslovenskog vojnog budžeta. Francuska troši svakih 9 dana milijardu franaka, što znači 5 miliona franaka na sat. Pa ipak, engleski odlučujući krugovi nalaze, da sadašnji tempo nije dovoljno brz, i zato će od prvog aprila Engleska trošiti na naoružanje svake nedelje po 2 milijarde franaka.

*

Institut za manjine na univerzitetu u Pečuhu, objavio je nedavno knjigu prof. Dr. Ivana Nagy, o tome koliko ima Madžara u svetu. Prema toj statistici, trebalo bi da ima u svetu 12.891.000 Madžara, od kojih na Madžarsku otpada 8.470.000, na susedne države 3.590.000, a na čitav ostatak sveta oko 800.000.

Međutim, već na prvi pogled jasno se vidi da su te brojke netačne. Jer ako Madžarska prema zvaničnim podacima broji sve skupa 9 miliona stanovnika, onda bi značilo da u njihima samo pola miliona nacionalnih manjina, dok naprotiv samih Nemaca u Madžarskoj ima oko 600 hiljada, a da i ne pomjenimo veliki broj Slovaka, kao i priličan broj Jugoslovena, Rusina i Rumuna. Isto tako su preveličani podaci o Mađarima u susednim državama i predstavljaju samo plod mađarske revisionističke propagande.

*

U Engleskoj se sada izrađuje novi tip aviona, koji bi trebao da bude najbrži avion na svetu. Gradi ga inžiner Hagg, koji je već sagradio čuveni avion »Komet«, a koji je izneo pobedu u takmičenju London-Melbourne. Hagg čuva ljubomorno tajnu svog aviona, ali zna se da se radi o malenom monoplansu, čiji motori razvijaju snagu od 2.200 konjskih sile i gotovo fantastičnu brzinu od 800 kilometara na sat.

*

KAPELNICA zabeleži muziku traži Sokolsko društvo Višegrad. Prvenstvo imaju lica koja su izvesno vreme provela u vojnoj muzici. Ponude sliati na društvo.

Književnost

ČAPEKOVA KNJIGA

G. Dr. Krešimir Georgijević, docent Univerziteta u Beogradu i jedan od najboljih poznavalaca češke književnosti, uudio je i objavio nedavno t.z. »Čapekovu knjigu«, zbirku odašivenih prevoda iz Čapekovih dela, prilikom smrti ovog velikog književnika bratskog čehoslovačkog naroda.

Pored značajnog predgovora g. Georgijevića, koji je pregnantno prikazuje Čapekovu literarnu delatnost i njeno značenje za češku i svetsku književnost; i pored emotivnog »Oprasjava sa Čapekom« od N. Bartulovića; kao i jedne pesme posvećene Čapeku, od Z. Vasiljevića, — ova knjiga sadrži vrlo raznoliki izbor iz Čapekova dela, koji ga prikazuje kao novelistu, pisca romana, pisca putopisa, dramatičara, filozofa i publicista. U knjizi se nalaze, naime, dve neobično karakteristične kratke pričevi, zatim jedan odlomak iz utorističkog romana »Meteora«, treći čin iz ideološke drame »Majka«, dva odlomka putopisa po severnim zemljama i po Engleskoj, prikaz o tome kako su nastali Čapekovi »Razgovori sa Masarikom«, nekoliko duhovitih zabeležaka, i tri poslednja napisana autrova, koji ujedno znače istorijske dokumente čehoslovačke tragedije, a to su čuvena »Molitva ovoga večera«, pa zatim »Molitva za istinu« i »Pozdravlja«.

Knjiga je ilustrovana originalnim Čapekovim crtežima, dodata joj je najnovija Čapekova fotografija, a naslovni list je izradio Pjer Križanić. Stoji samih 20 dinara, a naručuje se u knjižari Cvijanović u Beogradu. Preporučamo je najtoplje svim našim čitaocima!

STANOVNIŠTVO SOFIJE

Stanovništvo bugarske prestonice Sofije, u prošloj godini je naraslo za 20.000 stanovnika, tako da Sofija sada broji preko 360.000 stanovnika, zajedno sa okolnim opštinama, koje broje oko 64.000 ljudi, a koje su prošle godine bile priključene Velikoj Sofiji.

POGREZIVA VRATILA

Svi stari sistemi su nepraktični i bivaju uklonjeni. Usavršene sprave dobavljaju specijalna TVORNICA GIMNASTIČKIH SPRAVA J. ORAŽEM RIBNICA NA DOLENJSKEM

Anglo-čehoslovačka i Praška kreditna banka

filijala u Beogradu • Prestolonaslednikov trg 2
Centrala u Pragu

Filijale u inostranstvu:

Bukurešt, Strada Bursei 5
London E. C. 2, 48, Bishopsgate

Sofija, Boulevard Dondoukoff 39

27 filijala u Čehoslovačkoj

Vrši sve bankarske poslove.
Obavlja isplate po turističkim čekovima, posreduje pri isplatama i akreditivima u svim mestima u Jugoslaviji i inostranstvu.

Račun kod Poštanske štedionice u Beogradu br. 51005

Telefoni: 23402, 23403, 23404, 23405. Telegrafska adresa:

Anglobanka.

СВИМА КОЈИ РАДЕ ИЗДРЖЛИВЕ И УДОБНЕ ЦИПЕЛЕ

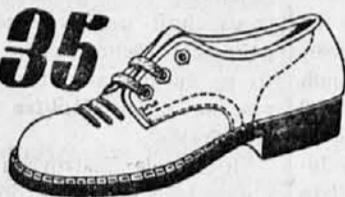
За децу **Баша**

15

48322—6606
Дечије ципелице од гуме, практичне за школску децу која далеко иду у школу. За вежбу у школи и ван ње. Постављене су топлом фланелском поставом

35

3222—6606
Дечије попуципелице од јаког бокса, са неподеривим гуменим ћоном. За живахну децу нема боље ни трајије обуће

59

6922—6606
Укусне и јаке дечије ципелице израђене од јаког бокса, са кожним ћоном и кожном потпетицом. Број 35—38 Дин 79.—

39

2861—6606
Врло пепе и укусне дечије ципелице, израђене од лака, комбинована са сивим боксом. Удобан облик дозвољава нормалан развој чорбе

39

3762—6606
За школу и сваки штрапац ћацима ће најбоље послужити ове ципеле на шнир. Израђене су од црне кравине, са јаким ћоном. Од бр. 31—34 Дин 39.— од бр. 35—38 Дин 49.—

39

2461—4306
Високе дечије ципелице од бронзе коже, широког облика и ћона. Удовљиће потпуно хигијенским захтевима ногу вашег детета.

За мајку

59

3925—68805
Ципеле за домаћице, од јаког бокса са капицом украсеном рупицама, са издржљивим и непромочивим ћоном и ниском потпетицом. Стaju само Дин 59.—

59

2405—6616
Полузатворене ципелице од црног дивтина, са енглеском потпетицом и украсним језиком. Послужиће вам добро за сваку прилику.

79

2925—64648
Практичне женске ципеле на шнир, израђене од браон или црног бокса, са кожним ћоном и кожном потпетицом.

79

2425—68121
Укусне ципелице на шнир, од финог црног бокса, са кожним ћоном и попувисоком потпетицом. Прилежу добро уз ногу, а могу се носити уз сваки капут и костим

99

1875—66133
Лагане ципелице израђене од доброг лака. На лицу украсене паспупом и уметком од змијске коже. Попувиска потпетица чини их удобним

За оца

39

38397—6601
Лаковане полуципеле од гуме, отпорне против воде и блате. Чисте се мокром крпом. Замењују потпуно кожне ципеле, а стaju само Дин 39.—

79

1937—68822
Ево елегантних ципела које су приступачне сваком чиновнику, трговцу и занатлији. Веома издржљиве. Израђене су од бокса, са кожном табаницом и неподеривим ћоновима. Продајемо их црне и жуте по истој сниженој цени од Дин 79.—

99

57.7—64621
Издржливе и удобне мушки ципеле од бокса, тубастог облика, са кожним кованим ћоновима и кожном потпетицом.

129

3939—64721
Елегантне ципеле за профилен укус, израђене од најфинијег бокса, са кожном табаницом, флексибл кожним ћоновима и широком потпетицом. Скроз наоколо на рам прошивени. Црне или браон Дин 129.—

99

3967—68822
Мушки ципеле од бокса са поставом, кожном табаницом и са јаким гуменим ћоновима, непромочивим и неподеривим. Због своје издржљивости ове ципеле подносе сваки штрапац је по свом изгледу могу да замене свечану ципелу

За рад

29

28425—6606
Женске ципеле од паковане гуме, са ниском потпетицом. Могу добро послужити домаћици за рад у кући, и зан куће.

29

38325—6111
Женске полуципеле од паковане гуме, са гуменим ћоном и ниском потпетицом. Непромочиве и издржљиве. Могу да замене кожну ципелу, а стaju само Дин 29.—

39

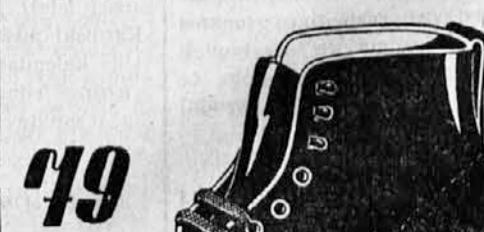
0707—6606
Кожни опанци са јаким кожним ременом и са јаким гуменим ћоновима, који су појачани гуменим цвокама. Довољно широки и удобни. Не жуљају ни ногу ни чеп

59

17777—611
«КАНАДА» високе ципеле израђене од јаке гуме са унаоколо ушивеним језином и јаком поставом, појачане на врху и рулу нарочитим слојем гуме. Ове ципеле су незамењиве за људе који морају дуље времена да раде на влажном и мокром терену.

79

4767—66802
Удобне бакиње за сваки штрапац, широког облика, израђене од масне кравине, са кожним пубом и кожном табаницом и са јаким гуменим ћоновима, непромочивим и неподеривим. Стaju по сниженој цени само Дин 79.—